

ЗІГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол № 10 від
«11» червня 2025 р.

**ЕТИЧНІ, ПРАКТИЧНІ ТА ПРАВОВІ ЗАСАДИ
РОБОТИ ПСИХОЛОГА**

СИЛАБУС

Освітній рівень: Другий (магістерський)

Галузь знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини»

Спеціальність С4 Психологія

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: вибіркова

Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Залік (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>20</u>	<u>20</u>	<u>80</u>	<u>120</u>	<u>2</u>

1. Загальна інформацію про викладача (лектора, асистента).

Аршевська-Герен Оксана Валеріївна

Магістр клінічної психології

Контактна інформація: e-mail: oksana.arshevska.guerin@usfu.com.ua

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

На вивчення навчальної дисципліни «Етичні, практичні та правові засади роботи психолога» відводиться **120** годин **4** кредити ЄКТС.

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Вивчення здійснюється протягом 2 семестру на 1-ому курсі навчання.

Програма навчальної дисципліни складається з 4 змістових модулів.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Курс «Етичні, практичні та правові засади роботи психолога» є складовою частиною дисциплін фахового циклу нормативного блоку, його вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки висококваліфікованих фахівців – магістрів психології, зокрема опанування системою знань про правові та етичні засади роботи психолога та практичними навичками визначення етичної поведінки та розв'язання етичних дилем.

Пререквізити:

- Філософія освіти та інноваційні методи викладання психології – розуміння етичних засад освіти та психологічної практики.
- Організація наукових досліджень – знання принципів академічної доброчесності та відповідальності у дослідженнях.
- Клінічна психологія. Клінічна психодіагностика – практичні навички роботи з пацієнтами, що вимагають дотримання етичних норм.

Постреквізити:

Завершивши курс, студенти зможуть застосовувати отримані знання у таких дисциплінах та професійних напрямках:

- Травмотерапія та кризове консультування – робота з особами, що пережили травму, із забезпеченням правових та етичних стандартів.
- Психологія віктимності та суїцидальності – психологічні механізми, фактори ризику та умови, що призводять до формування поведінки жертви (віктимності) або суїцидальної поведінки, а також розробляє методи їх профілактики та корекції.
- Основи психологічного тренінгу – теоретична та практична база для групової роботи, що охоплює принципи, структуру та методи активного соціально-психологічного навчання, спрямованого на розвиток навичок і особистісний ріст учасників.

5. Характеристика навчальної дисципліни

Програма з дисципліни «Етичні, практичні та правові засади роботи психолога» призначена для здобувачів освіти закладів вищої освіти України і є складовою частиною Стандарту вищої освіти України. Згідно навчального плану підготовки психологів за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр», вивчення навчальної дисципліни здійснюється на 1 курсі (денна форма навчання), на вивчення якої відводиться 120 годин.

6. Призначення навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна орієнтована на забезпечення компетентності майбутніх психологів шляхом глибокого оволодіння знаннями з питань розвитку етичної психологічної думки, правових аспектів роботи психолога, практичного розуміння етичних принципів, а також на формування етичного способу мислення. Зміст програми відповідає нормативним вимогам підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня магістра психології.

7. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Етичні, практичні та правові засади роботи психолога» є формування у здобувачів освіти компетенцій з питань розвитку етичної психологічної думки, правових аспектів роботи психолога, практичного розуміння етичних принципів, а також на формування етичного способу мислення.

8. Завдання вивчення дисципліни

Завдання навчальної дисципліни «Етичні, практичні та правові засади роботи психолога» спрямовані на всебічну підготовку майбутніх фахівців у галузі психології, формуючи в них теоретичні знання, практичні навички й етичні принципи для успішної професійної діяльності:

Формування теоретичних знань:

- Вивчення міжнародного та українського законодавства щодо провадження психологічної допомоги та проведення досліджень із залученням людини.
- Вивчення основних принципів побудови етичних кодексів психологічних спільнот.
- Знання про історичний контекст появи правового та етичного регулювання діяльності психолога.
- Аналіз сучасних тенденцій розвитку етичної психологічної думки в найвідоміших психологічних спільнотах.

Розвиток практичних навичок:

- Оволодіння сучасними принципами етичної поведінки психолога.
- Застосування законодавчих норм та етичних стандартів для оцінювання конкретних практичних ситуацій в практиці психолога.

Удосконалення аналітичних здібностей:

- Інтерпретація застосування етичних принципів та стандартів з урахуванням міжкультурних відмінностей.
- Визначення основних факторів ризику неетичної поведінки психолога.

- Побудова власної стратегії етичної поведінки.

Розвиток комунікативних компетентностей:

- Формування навичок етичної взаємодії з пацієнтами різного віку та їхніми родинними.
- Здатність чітко та коректно обґрунтовувати належну етичність поведінки для колег, лікарів і пацієнтів.

Підготовка до науково-дослідної діяльності:

- Розробка проектів змін та пропозицій в етичні кодекси професійних спільнот.

Підвищення професійної компетентності:

- Навчання самостійного прийняття рішень у складних етичних випадках.
- Забезпечення професійної етики та дотримання конфіденційності в роботі з психічно вразливими групами.

8.1. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувача освіти повинен

знати:

- категоріально-понятійний апарат клінічної психології;
- симптоми та синдроми різних видів патології та вад розвитку;
- суб'єктивні і об'єктивні прояви психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань;
- методи проведення клінічної / психологічної діагностики пацієнта для встановлення клінічного / патопсихологічного (феноменологічного, реєстр-синдром) та інтерпретації його результатів;
- методи психологічного дослідження та аналізу, систематизації, оцінювання психометричних та психодіагностичних методик, формулювання аргументованих висновків та рекомендацій;
- валідний і надійний психодіагностичний інструментарій;
- вікові, гендерні, культурні, особистісні та інші індивідуальні особливості пацієнта;
- науково верифіковані методи та техніки, моно- і комбіновані схеми комплексного лікування, реабілітації, методи психологічного та психотерапевтичного впливу;

уміти:

- самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати медичну та психологічну інформацію з різних джерел;
- професійно мислити на підставі аналізу та синтезу феноменів, симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку;
- узагальнювати інформацію щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань;
- здійснювати осмислення і формулювання повного функціонального діагнозу та/або діагностичного формулювання в т.ч. реєстр-синдрому з урахуванням оцінки фізичного, психічного розвитку, клінічного діагнозу та диференційної діагностики;

- збирати інформацію про пацієнта, здійснювати вибір оптимальних методів та проведення клінічної / психологічної діагностики пацієнта для встановлення клінічного / патопсихологічного (феноменологічного, реєстр-синдром) та інтерпретації його результатів;
- оцінювати результати функціональних методів діагностики, лабораторних та інструментальних досліджень, проведення психологічного дослідження та аналізу, систематизації, оцінювання психометричних та психодіагностичних методик, формулювання аргументованих висновків та рекомендацій;
- самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження, використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій, аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації;
- визначати об'єм, порядок та характер заходів надання медичної, психологічної (медико-психологічної) допомоги, з використанням інноваційних технологій в процесі медичної та психологічної допомоги, складати та реалізовувати план консультативного процесу, враховувати вікові, гендерні, культурні, особистісні та інші індивідуальні особливості пацієнта при обранні засобів та методів медичної та психологічної допомоги;
- оцінювати необхідність, вибір об'єму, оптимальних методів та здійснення медичних та психологічних інтервенцій з метою відновлення стану здоров'я, профілактики соматичних, психічних, поведінкових та психосоматичних розладів;
- здійснювати практичну діяльність (психологічну, тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік;
- встановлювати психологічний контакт із пацієнтом, уміння організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову), опановувати і практично використовувати методи психологічного та психотерапевтичного впливу, навички виконання медичних маніпуляцій.

9. Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Етичні, практичні та правові засади роботи психолога» складається з чотирьох змістовних модулів:

Змістовий модуль 1. Огляд міжнародного та українського законодавства щодо провадження психологічної допомоги

Тема 1. Історичний контекст виникнення правових норм регулювання діяльності в сфері охорони здоров'я та надання психологічної допомоги та проведення досліджень із залученням людини. Міжнародні конвенції, що регулюють діяльність у сфері здоров'я, в тому числі психічного.

Тема 2. Законодавство України з питань охорони здоров'я та надання психологічної допомоги.

Змістовний модуль 2. Еволюція поглядів на етичні принципи та стандарти. Огляд етичних кодексів різних психологічних та психотерапевтичних спільнот у світі: спільне та відмінності.

Тема 3. Історичний контекст виникнення етичних принципів та стандартів в діяльності психолога.

Тема 4. Етичні принципи та стандарти Етичного кодексу Американської психологічної асоціації

Тема 5. Європейські норми етичної поведінки психолога на прикладі Мета-кодексу Європейської Федерації психологічних асоціацій. Практичне втілення норм Мета-кодексу ЄФПА в Україні.

Змістовний модуль 3. Етичні принципи та їх практичне застосування. Етичні дилеми. Етика саморозкриття.

Тема 6. Принцип поваги до прав та гідності людини.

Тема 7. Принцип компетентності.

Тема 8. Принцип відповідальності.

Тема 9. Принцип доброчесності.

Тема 10. Етичні дилеми.

Тема 11. Етика саморозкриття.

Змістовний модуль 4. Етика розкриття конфіденційності клінічних випадків. Етика проведення наукових досліджень.

Тема 12. Етика розкриття конфіденційності клінічних випадків. Розвиток поглядів на розкриття конфіденційності. Вимоги The International Journal of Psychoanalysis.

Тема 13. Етика проведення наукових досліджень. Чек-лісти CONSORT та CaRe

10. Структура залікового кредиту з дисципліни

Назви змістовних модулів і тем практичних занять	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		л	пр.	с.р.
1	2	3	4	5
Змістовний модуль 1. Огляд міжнародного та українського законодавства щодо провадження психологічної допомоги				
Тема 1. Історичний контекст виникнення правових норм регулювання діяльності в сфері охорони здоров'я та надання психологічної допомоги та проведення досліджень із залученням людини. Міжнародні конвенції, що регулюють діяльність у сфері здоров'я, в тому числі психічного.	9	2	1	6
Тема 2. Законодавство України з питань охорони здоров'я та надання психологічної допомоги.	9	2	1	6
<i>Разом за змістовним модулем 1</i>	<i>18</i>	<i>4</i>	<i>2</i>	<i>12</i>

Змістовний модуль 2. Еволюція поглядів на етичні принципи та стандарти. Огляд етичних кодексів різних психологічних та психотерапевтичних спільнот у світі: спільне та відмінності.				
Тема 3. Історичний контекст виникнення етичних принципів та стандартів в діяльності психолога.	9	2	1	6
Тема 4. Етичні принципи та стандарти Етичного кодексу Американської психологічної асоціації	9	2	1	6
Тема 5. Європейські норми етичної поведінки психолога на прикладі Мета-кодексу Європейської Федерації психологічних асоціацій. Практичне втілення норм Мета-кодексу ЄФПА в Україні.	9	2	1	6
<i>Разом за змістовним модулем 2</i>	<i>27</i>	<i>6</i>	<i>3</i>	<i>18</i>
Змістовний модуль 3. Етичні принципи та їх практичне застосування. Етичні дилеми. Етика саморозкриття.				
Тема 6. Принцип поваги до прав та гідності людини.	9	2	1	6
Тема 7. Принцип компетентності.	9	2	1	6
Тема 8. Принцип відповідальності.	8	1	1	6
Тема 9. Принцип доброчесності.	9	1	2	6
Тема 10. Етичні дилеми.	9	1	2	6
Тема 11. Етика саморозкриття.	9	1	2	6
<i>Разом за змістовним модулем 3</i>	<i>53</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>36</i>
Змістовний модуль 4. Етика розкриття конфіденційності клінічних випадків. Етика проведення наукових досліджень.				
Тема 12. Етика розкриття конфіденційності клінічних випадків. Розвиток поглядів на розкриття конфіденційності. Вимоги The International Journal of Psychoanalysis.	10	1	2	7
Тема 13. Етика проведення наукових досліджень. Чек-лісти CONSORT та CaRe	10	1	2	7
<i>Разом за змістовним модулем 4</i>	<i>20</i>	<i>2</i>	<i>4</i>	<i>14</i>
Залік	2		2	
Усього, годин	120	20	20	80

11. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Вплив Нюрнберзького кодексу та Гельсінської декларації на формування сучасних стандартів етичного поведіння з людиною в дослідженнях та медичній практиці.	6
2	Закони «Про охорону здоров'я», «Про психіатричну допомогу», «Про психологічну допомогу»	6
3	Ключові історичні постаті або концепції, які вплинули на формування етичних уявлень у психології (наприклад, Гіппократ, Кант, Фрейд, гуманістична психологія);	6
4	Визначення професійної ролі психолога	6
5	Визначення «клієнта» та рівня взаємовідносин	6
6	Значення проходження власної терапії	6
7	Визначення компетенцій психолога	6

8	Подвійні стосунки – ризики та шляхи їх уникнення	6
9	Отримання згоди на публікацію – переваги та недоліки	6
10	Поняття анонімізації та маскування	6
11	Опис випадку в форматі «Композитний випадок»	6
12	Чек-ліст CONSORT	7
13	Чек-ліст CaRe	7
Всього		80

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Перелік міжнародного та загального українського законодавства, що регулюють сферу охорони здоров'я

1. Міжнародна Загальна декларація прав людини Організації об'єднаних націй (1948)
2. Гельсінська декларація Всесвітньої медичної асоціації (1964) "Етичні принципи медичних досліджень за участю людини у якості об'єкта дослідження"
3. Нюрнберзький кодекс (1947)
4. Конституція України
5. Цивільний кодекс України
6. Кримінальний кодекс України
7. Закон України "Про захист персональних даних" № 2297-VI від 01.06.2010
8. ЗАКОН УКРАЇНИ "Про інформацію" № 2657-XII від 02.10.1992

Перелік нормативних актів України, що регулюють сферу охорони психічного здоров'я

1. ЗАКОН УКРАЇНИ Основи законодавства України про охорону здоров'я
2. ЗАКОН УКРАЇНИ Про психіатричну допомогу № 1489-III від 22.02.2000
3. ЗАКОН УКРАЇНИ Про систему громадського здоров'я № 2573-IX від 06.09.2022
4. ЗАКОН УКРАЇНИ Про систему охорони психічного здоров'я в Україні № 4223-IX від 15.01.2025
5. ЗАКОН УКРАЇНИ Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я № 1053-IX від 03.12.2020
6. ЗАКОН УКРАЇНИ Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей № 2011-XII від 20.12.1991
7. Міністерство охорони здоров'я України Наказ N 199 від 15.04.2008 Про затвердження Порядку застосування методів психологічного і психотерапевтичного впливу
8. НАКАЗ Про організацію надання психосоціальної допомоги населенню № 2118 від 13.12.2023
9. ПОРЯДОК надання психосоціальної допомоги та психосоціальних послуг щодо питань психічного здоров'я, у тому числі щодо запобігання суїциду і психосоціального компоненту реабілітації ветеранів війни та інших груп населення, затверджений Наказом Міністерства охорони здоров'я України 13 грудня 2023 року № 2118

10. ДОВІДНИК кваліфікаційних характеристик професій працівників ВІПУСК 78 Охорона здоров'я, затверджений Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29 березня 2002 р. № 117 (Розділ Професіонали з вищою немедичною освітою з психологічної допомоги та духовної опіки у сфері охорони здоров'я: Клінічний психолог. Психотерапевт. Капелан в охороні здоров'я)
11. ПЕРЕЛІК методів психотерапії з доведеною ефективністю, затверджений Наказом Міністерства охорони здоров'я України 13 грудня 2023 року № 2118
12. ПЕРЕЛІК валідних методів психологічної діагностики, які можуть використовуватися для проведення психологічної діагностики та оцінки якості психологічної допомоги, затверджений Наказом Міністерства охорони здоров'я України 13 грудня 2023 року № 2118
13. ПЕРЕЛІК психосоціальних послуг з надання психосоціальної допомоги, затверджений Наказом Міністерства охорони здоров'я України 13 грудня 2023 року № 2118

Основні:

1. Lindsay, G., Øvreeide, H., & Koene, C. (2025). Ethics for European psychologists (2nd ed.). Hogrefe. <https://doi.org/10.1027/00637-000>
2. Nagy, T. F. (2011). A brief history and overview of the APA Ethics Code. In T. F. Nagy, Essential ethics for psychologists: A primer for understanding and mastering core issues (pp. 29–48). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/12345-002>
3. Thomas-Anttila, K. (2015). Confidentiality and consent issues in psychotherapy case reports: The Wolf Man, Gloria and Jeremy. British Journal of Psychotherapy, 31(3), 360–375. [doi: 10.1111/bjp.12157](https://doi.org/10.1111/bjp.12157)
4. INTERNATIONAL PSYCHOANALYTICAL ASSOCIATION Report of the IPA Confidentiality Committee 1st November 2018

Додаткові:

5. American Psychological Association. (1999). Report of the Ethics Committee, 1999. American Psychologist, 55(8), 938-945.
6. Herlihy, B. & Corey, G. (1996). The ACA Ethical Standards Casebook. Alexandria, VA: American Counseling Association.
7. Neukrug, E.S., Healy, M., & Herlihy, B. (1992). Ethical practices of licensed professional counselors: an updated survey of state licensing boards. Counselor Education and Supervision, 32, 130-141.

Інформаційні ресурси:

1. <https://repo.usfu.edu.ua/home> – Електронні ресурси ЗФУУ
2. <https://npa-ua.org/>
3. <https://www.efpa.eu/>
4. <https://www.apa.org/ethics/code>
5. <https://www.efpa.eu/sites/default/files/2023-04/meta-code-of-ethics.pdf>

13. Контроль і оцінка результатів навчання

13.1. Види контролю (поточний, підсумковий), проміжна атестація

Методи контролю: поточний, підсумковий.

При оцінюванні знань здобувача освіти приділяється перевага стандартизованим методам контролю: тестування (комп'ютерне), письмові роботи, контроль практичних навичок.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. Він містить: опитування, співбесіду, відповіді на питання, комп'ютерне тестування, виступ з доповіддю, захист рефератів.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці вивчення дисципліни у вигляді диференційованого заліку.

13.2. Форми контролю

Оцінка за розділ визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового контролю (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється здобувачу освіти при засвоєнні кожного розділу (залікового кредиту) – 100, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 60 балів (60%), за результатами підсумкового контролю – 40 балів (40%).

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей з кожної теми та під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачами освіти. При оцінюванні навчальної діяльності здобувача освіти необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

ОЦІНКУ “**ВІДМІННО**” отримує здобувач освіти, який твердо знає програмовий матеріал, глибоко його засвоїв, вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою. При цьому здобувач освіти не вагається з відповіддю при видозміні завдання, вільно справляється з задачами та питаннями другого та третього рівня оцінки знань, виявляє знайомство з монографічною літературою, вірно обґрунтовує прийняте рішення, володіє елементами лікарської техніки, різносторонніми навиками та прийомами виконання практичних робіт. Практичні навички виконує без помилок, вміє в професійній діяльності ефективно використовувати набуті знання.

ОЦІНКУ “**ДОБРЕ**” отримує здобувач освіти, який знає програмовий матеріал грамотно і змістовно його викладає, який не допускає значних неточностей у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання.

ОЦІНКУ “ЗАДОВІЛЬНО” отримує здобувач освіти, який знає основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність у викладанні програмового матеріалу і відчуває труднощі при виконанні практичних навиків або виконує їх з істотними помилками, з помилками вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.

ОЦІНКУ “НЕЗАДОВІЛЬНО” отримує здобувач освіти, який не знає значної частини програмового матеріалу, допускає значні помилки у його викладанні, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні навиків.

Бали за поточну успішність прив’язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотирибальною системою незалежно від кількості занять. Конвертація проводиться перед підсумковим контролем.

Таблиця конвертації середньої арифметичної в кількість балів ECTS

Середня арифметична оцінка за п’ятибальною шкалою	Бали ECTS	Середня арифметична оцінка за п’ятибальною шкалою	Бали ECTS
1	2	3	4
4,93-5,0	60	3,90-3,85	44
4,87-4,80	59	3,84-3,78	43
4,81-4,73	58	3,77-3,72	42
4,74-4,69	57	3,71-3,66	41
4,68-4,60	56	3,65-3,59	40
4,61-4,56	55	3,58-3,53	39
4,55-4,49	54	3,52-3,46	38
4,48-4,43	53	3,45-3,40	37
4,42-4,36	52	3,39-3,33	36
4,35-4,30	51	3,32-3,27	35
4,29-4,24	50	3,26-3,20	34
4,23-4,17	49	3,19-3,14	33
4,16-4,11	48	3,13-3,07	32
4,10-4,04	47	3,06-3,01	31
4,03-3,98	46	3,0	30
3,97-3,91	45		

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем на останньому контрольному занятті. До підсумкового контролю допускають здобувачів освіти, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою, та при вивченні розділу набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Конкретні форми підсумкового контролю визначаються у робочій навчальній програмі

Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо здобувач освіти набрав не менше 20 балів.

Оцінювання дисципліни:

Оцінка з дисципліни виставляється лише здобувачам освіти, яким зараховані усі розділи з дисципліни. Оцінка з дисципліни виставляється як середня з оцінок за розділи, на які структурована навчальна дисципліна. Оцінка

з дисципліни Fx, F ("2") виставляється здобувачам освіти, яким не зараховано хоча б один розділ з дисципліни після завершення її вивчення. Оцінка Fx ("2") виставляється здобувачам освіти, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового контролю не більше двох разів за графіком, затвердженим деканатом.

Здобувачі освіти які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного розділу або не набрали за поточну навчальну діяльність з розділу мінімальну кількість балів), мають **пройти повторне навчання з відповідного розділу**. Рішення приймається керівництвом ЗВО відповідно до нормативних документів, затвердженим в установленому порядку.

14. Політика навчальної дисципліни

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися обов'язків, передбачених статтею 63 Закону України «Про вищу освіту», а також:

- своєчасно та в повному обсязі відвідувати заняття, передбачені навчальним планом та графіком навчального процесу;
- своєчасно та належним чином виконувати всі види завдань, передбаченими навчальними планами та програмами;
- у встановленому державними стандартами обсязі володіти теоретичними знаннями, практичними навичками, сучасними методами досліджень, проходити контрольні заходи, передбачені навчальними планами та програмами;
- своєчасно складати (перескладати) залік, виконувати контрольні роботи, відпрацьовувати заняття в терміни та за графіком, встановленими кафедрою психології;
- своєчасно інформувати викладача щодо неможливості з поважних причин відвідувати заняття;
- постійно прагнути до підвищення загальної культури, морального вдосконалення, проявляти належну повагу до керівних, науково-педагогічних, навчально-допоміжних працівників;
- дбайливо ставитись до майна, яке йому надано в користування, дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку;
- виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями.
- у повному обсязі відшкодувати збитки, нанесені невиконанням чи неналежним виконанням умов з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки.

Здобувач освіти зобов'язаний дотримуватися положень етичного кодексу ЗФУУ.

Здобувач освіти має права, передбачені статтею 62 Закону України «Про вищу освіту».

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.